

v Praze ze dne 16. září 1922, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže, uvedeným v §§ech 171, 173, 175 II a) tr. zák., -- mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nesprávnost právního posouzení shledává stížnost v tom, že nalézací soud vzal vedle kvalifikace činu dle §u 175 II a) tr. zák. za splnění též kvalifikaci dle §u 173 tr. zák. Vzhledem k tomu prý, že skutková povaha §u 175 II a) tr. zák. vyžaduje krádež věci v ceně 50 Kč převyšující, nemůže prý býti řeči o nějakém ideálním souběhu a není proto tudíž kvalifikace činu dle §u 173 tr. zák. odůvodněná. Stížnost je na omylu. Kvalifikace dle §u 175 II a) tr. zák. je závislou jednak na vlastnosti odcizené věci a jednak na tom, by cena plodů, tam uvedených, převyšovala aspoň 50 Kč. Dle §u 173 tr. zák. je pak prohlášena za zločin každá krádež, při níž odcizené peníze nebo hodnota věci odcizené převyšují 200 Kč, bez ohledu na to, zdali je krádež při tom kvalifikována snad ještě dle §u 174 II až 176 II tr. zák. čili nikoli. V zákoně nenalézá opory názor, že při souběhu kvalifikace dle §u 173 s některou z kvalifikací, v §§ 174 II až 176 II tr. zák. vyznačených, musil by tu býti takový obnos, v němž by docházel svého úplného krytí nejen nejmenší obnos v §u 173, nýbrž též v §§ 174 II až 176 II požadovaný. Obžalovaná má ostatně tím méně důvodu ku stížnosti, když při zjištěné ceně jetele 629 Kč jsou obě nejmenší částky, ku kvalifikaci dle §§ 173 a 175 II a) tr. zák. potřebné, v obnose 629 Kč více než kryty. K tomu přistupuje, že, i kdyby se vycházelo z názoru, stěžovatelkou zastávaného, nebyl by tím dán ještě důvod ku vznesení opravného prostředku zmateční stížnosti. Neboť, i kdyby se vyloučila kvalifikace dle §u 173 tr. zák., zůstalo by trestné jednání obžalované co do způsobu a stupně týmž a i trestní sazba, již by použití bylo a jež dle §u 178 tr. zák. jest jednotnou, zůstala by touž. I neoprávněné uznání kvalifikace dle §u 173 tr. zák. nepodléhalo by proto odporu opravným prostředkem zmateční stížnosti, nýbrž slušelo by proti němu brojiti jen odvoláním.

Čís. 1394.

Pro skutkovou podstatu přečinu dle prvé věty §u 303 tr. zák. jest lhotejno, že závadný výrok týkal se učení (obyčeje, zřízení) společného více vyznáním, jen když směřoval proti určité církvi.

Význam slova »pop (Pfaffe)«.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1923, Kr I 1350/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 13. listopadu 1922, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem dle §u 303 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se číselně zmačků čís. 4, čís. 5, čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. Budiž předem podotknuto, že stížnost výtek neúplnosti a nejasnosti soudního výroku vůbec nedoličuje. Neboť uplatňuje s hlediska nejasnosti jen nedostatek důvodů a s hlediska neúplnosti výroku jen neúplnost řízení. Než i jinak musí se stížnost minouti s úspěchem. Zákon neposkytuje opory pro názor, že sluší ochrany první věty Šu 303 tr. zák. omeziti na učení, obyčeje a zřízení, které jsou vlastní výhradně jedné z církví a náboženských společností v zákoně uznaných. Naopak jest náboženský mír ve státě ohrožen tím větší měrou a jednání rázu v první větě Šu 303 tr. zák. vytčeného tím bezprávnější, jsou-li jím dotčeny učení, obyčeje a zřízení několika náboženských vyznání a důsledkem toho i náboženské cty příslušníků různých církví a náboženských společností. Než skutečnost, že některý obyčej (zařízení) jest společným všem nebo více konfesím, které přicházejí pro výklad projevu pachatelova v úvahu, jelikož příslušníci všech těchto konfesí bydlí v místě, kde se projev stal, nevylučuje nikterak, že projev směřoval proti obyčeji, zařízení výhradně, pokud jest obyčejem (zařízením) jedné určité z těchto konfesí, t. j. že vědomí (úmysl) pachatele nesly se k posmívání se obyčeji (zařízení), případně ku zlehčování ho jen proto, že je právě obyčejem (zařízením) určité konfese. Závěru takovému nebude na závalu ani skutečnost, že pachatel jest osobou bez vyznání, jelikož nevraživost jeho může vůči různým vyznáním býti různá. Nálezací soud odvozuje závěr, že stěžovatelka mířila p ř e d e v š í m na církev římskokatolickou v úmyslu, by ji (scilicet její obyčej a zařízení) zlehčovala a j i (jemu) se posmívala, z předpokladů: 1. že obětování a modlení se jsou obyčejem i římskokatolické církve, 2. že slovo »Pfaffe« je přezdívkou pro katolické duchovní, 3. že v B. v a l n á č á s t obyvatelstva přináleží římskokatolické církvi, 4. že stěžovatelka není příslušnicí církve té, 5. že nápisem, o který jde, nemělo se býti posmíváno též evangelické církvi, jak vyplývá z toho, že nápis jest umístěn právě nad všeobecně známým výrokem Lutherovým »Eine feste Burg ist unser Gott«. První předpoklad poukazuje k tomu, že nápisem, o který jde, může m i m o jiná vyzvání býti dotčena t a k é římsko-katolická církev. Předpoklady čís. 3—5 poukazují k tomu, že byla jím dle úmyslu stěžovatelčina dotčena v ý h r a d n ě církev římsko-katolická. Předpokladům čís. 3—5 neubírá na závěrečnosti a přesvědčivosti okolnost, že označení »Pfaffe« používá se, nikoliv jak nálezací soud za to má, jen pro římsko-katolické duchovní, nýbrž pro duchovní všech konfesí. Způsobilstv jednání pro všeobecný útok na více předmětů nevylučuje, že útočník zamýšlel a řídil útok výhradně proti jednomu z těchto možných předmětů útoku. Není proto zde vytýkaného rozporu mezi předpoklady nálezacího soudu, že obětování a modlení se jsou obyčejem a zařízením i jiných konfesí a mezi zmíněným závěrem nálezacího soudu. Závěr na bezprávný úmysl stěžovatelčin je soudem opřen zřejmě o výsměšný, hanlivý význam slova »Pfaffe«. Stěžovatelka neučinila při hlavním přelíčení průvodních návrhů, jimiž byla by bránila výkladu slova ve směru jí nepříznivém,

nemůže si proto stěžovati do toho, že dle jejího mínění zůstalo řízení první stolice v tomto směru neúplným. Průvodů takových nebylo však ani třeba. Nálezací soud dovolává se vlastní znalosti o významu slova a to správně. Adelung (gramatisch-kritisches Wörterbuch der hochdeutschen Mundart Wien 1808) uvádí, že slovo »Pfaffe« znamenalo původně osobu samou bohoslužbou se zaměstnávající v dobrém a uctivém smyslu a pokračuje: »in dieser anständigen Bedeutung ist es längst veraltet und wird nur noch im verächtlichen und harten Verstande gebraucht«. Nálezací soud předpokládá, jak podotčeno, že v B. valná část obyvatelstva jest vyznání římsko-katolického. Bylo proto zcela zbytečné zjistiti dle návrhu stěžovatelčina dotazem na purkmistrovský úřad okolnost beztak předpokládanou, že v B. jsou též osoby, které přináležejí k jinému, než katolickému vyznání, totiž i evangelíci, židé a osoby bez vyznání. Zamítnutí tohoto návrhu nemohlo proto na rozhodnutí účinkovati ve směru stěžovatelce nepříznivém. Z právě zmíněného předpokladu první stolice plyne, že i valná část školních dětí v B. přináleží k církvi římsko-katolické, výrok, že nápis vzhledem k místu, kde se nalézal, mohl snadno účinkovati škodlivě na mravní, náboženskou výchovu dětí, t. j. zřejmě římsko-katolických školáků, není tudíž v rozporu, nýbrž je naopak logicky správně spjat se zjišťovacím výrokem, že nápis směřoval proti římsko-katolické církvi. Logická spjatost výroků je tím nepochybnější, že dle dalšího zjištění nálezacího soudu katolické měšťanstvo v B. shledalo v nápisu zlehčování a sesměšňování katolické církve. Toto zjištění opírá nálezací soud poukazem na podání, které řídil veliký počet katolických obyvatelů města B. na okresní správu politickou. Měla-li stěžovatelka i obhájece za to, že k tomuto podání nedošlo způsobem bezzávadným, bylo na nich, aby učinili při hlavním přeličení případné návrhy. Neučinili-li jich, nemůže stížnost vytýkati, že nálezací soud nevyšetřil způsobu, jakým k podání došlo, nemaje příčiny pochybovati o tom, že k němu došlo cestou bezzávadnou. Rozhodovací důvody první stolice dovozují, že byla by k účelu stěžovatelkou namítanému, t. j., že chtěla nápisem projevit čest práci, stačila zúplna první část nápisu: »Práce je bohoslužbou«; jelikož ale stěžovatelka přidala ještě další slova »Obětování a modlení rtoma (Lippengebet) je službou popů (Pfaffendienst)«, — kterážto slova mají dáti na jevo protikladnost práce a určitých bohoslužebných úkonů, — obsahují tato poslednější slova právě u spojitosti se slovy »Práce je bohoslužbou« zřejmě zlehčování a posmívání se církvi ve státě uznané (viz rozsudkový výrok: obyčejům a zařízením církve). Výtku stížnosti, že nálezací soud nahražoval vsunutím slova »zřejmě« nedostávající se důvody, že pro závěr není tu objektivní známky a že výrok jest nejasný, je zřejmě nesprávnou; odůvodněním výroku jsou poukazy na význam jak částí, tak celku nápisu, o který jde, a na vzájemný poměr částí. Skutečnost, že pachatel cítí a smýšlí nábožně, třebaže nepřisluší k určitému vyznání, vylučovala by snad, že pachatel je s to, rozšiřovati nevěru, nevylučuje však, že pachatel nevraží na určitou církev, anebo náboženskou společnost, že uplatňuje vůči obecnstvu svůj názor, jakoby pravé náboženství a pravá bohoslužba nespočívaly

v tom, co jest obyčejem anebo zařízením tohoto vyznání a že hledí svému názoru zjednatí u jiných osob průchod tím, že se obyčeji nebo zařízení posmívá, nebo je zlehčuje. Nelze proto — jak stížnost neprávem činí, dovolávajíc se zmatku čís. 9 písm. a) — shledati právně pochybeným stanovisko nalézacího soudu, že stěžovatelka jednala přes tvrzenou jí nábožnost v úmyslu, aby obyčeje a zařízení římsko-katolické církve zlehčovala a jim se posmívala. Poukazy stížnosti na nábožné cítění a smýšlení stěžovatelčino, dokazování správnosti jejího náhledu, že v práci spočívá pravá nábožnost a jí se koná pravá bohoslužba v nejvyšším a nejušlechtlejším smyslu slova, a citování různých míst Nového Zákona, z nichž odvozuje správnost toho náhledu, nejsou v pravdě než nepřipustným brojením proti skutkovému zjištění — o úmyslu stěžovatelčině, — jehož formální vadnosti stížnost neprokázala a jenž proto jest závazným i pro soud zrušovací.

Čís. 1395.

U provádění důvodu zmatečnosti čís. 5 Šu 281 tr. ř. nelze přesvědčení soudcovské jakožto výsledek uvažování průvodů formelně porovnávat s jednotlivými průvody, jemu za podklad sloužícími.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1923, Kr I 836/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 18. května 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle Šu 11 čís. 4 lichevního zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. a přestupkem dle Šu 7 (1) téhož zákona — mimo jiné z těchto

důvodů:

Právo, hodnotiti průvody co do jich věrohodnosti a síly důkazní jak o sobě tak i v jich vnitřní souvislosti a tudíž právo posuzovati, zda jest v určitém případě ten který důkazní prostředek způsobilým, zjednatí jistotu o skutkové okolnosti, jakož i právo tvořiti si na základě celkového po ruce jsoucího průvodního materiálu úsudky a závěry o skutečnostech, je dle §§ 258 a 288 čís. 3 tr. ř. vyhrazeno posouzení nalézacího soudu, jenž při tom postupuje dle volného přesvědčení. S hlediska tohoto spadá výhradně do oboru působnosti soudu nalézacího posuzovati též odporu, nesrovnalosti a nesouhlasy, jevící se v jednotlivých průvodech o osobě nebo navzájem. Hodnocení důkazů nalézacím soudem podléhá odporu jen potud, pokud je stížnost s to, by dokázala, že hodnocení to spočívá na podkladech, stížených některou z formálních vad, v čís. 5 Šu 281 tr. ř. výlučně uvedených. Stížnost tvrdí sice, že výrok soudu odporuje spisům, ale nedoličuje výtky této po zákonu. Neboť o rozporu se spisy ve smyslu citovaného místa zákona mohlo by se mluvit jen tenkrát, kdyby v rozsudku byl obsah spisů v některé závažné a pro